

níků vyloučeny z této ochrany, nedotkně se této ochrany nájemníkovy smrt, neboť nejde o nový nájem, nýbrž o vstup do starého nájmu a o pokračování v něm. Byl-li chráněn nájemník, jest po jeho smrti až do odevzdání pozůstalosti chráněna neodevzdaná pozůstalost (hereditas jacens) (srov. rozh. sb. n. s. čís. 4903, 5862, 6112) a po odevzdání pozůstalosti dědic jako universální sukcesor, jehož práva jsou totožná s právy zůstavitelovými (§ 547 obč. zák. srov. rozh. čís. 5674 sb. n. s.). Chce-li tedy dáti pronajímatel výpověď buď neujaté pozůstalosti nebo dědici, musí si vyžádati svolení soudu v nesporném řízení. Neučiní-li tak — jakž se stalo v souzeném případě — a brání-li se vypovězená strana z toho důvodu proti výpovědi, jest vysloviti rozsudkem, že se výpověď zrušuje, protože není pro ni věcného a právního podkladu (§ 572 c. ř. s. srov. rozh. čís. 6813 sb. n. s.).

Míní-li dovolání, že ustanovením § 6 (1) zákona o ochraně nájemníků pozbyla ustanovení §§ 1116 a) a 547 obč. zák. účinnosti, pokud jde o místnosti, jež v době nájemníkovy úmrtí podléhaly ochraně zákona o ochraně nájemníků, jest podotknouti toto: Ustanovení § 6 zák. o ochr. náj. nemělo za účel založiti záštitu zákona také pro dědice bytu, jehož nájemník zemřel. K této záštitě stačily již předpisy § 547 obč. zák. a §§ 1 a 4 zákona o ochr. náj., takže k tomu cíli nebylo třeba zvláštního ustanovení. Účel tohoto předpisu byl jiný. Účelem bylo stanovit, kteří z dědiců mají přednostní nárok, by vstoupili v nájemní smlouvu zesnulého nájemníka. Podle § 1116 a) obč. zák. vstupují v nájemní smlouvu všichni dědicové, ať bytu potřebují, nebo ne. Tato sukcese byla v § 6 zák. o ochr. náj. obmezena jen na ony dědice, kteří, jsouce příslušníky rodiny zesnulého nájemníka, bydleli v jeho bytě v době jeho smrti a nemají vlastní bytu. Tyto dědice lze co do bytu nazvati dědici privilegovanými. Cíl zákona jest jasný. Při souběhu dědiců v řečeném smyslu privilegovaných mají nárok na pokračování v nájmu bytu jen ti, kteří již se zůstavitelem bydleli a jiného bytu nemají, kteří jsou tedy bytu potřební. Není-li takových privilegovaných dědiců, nemá vůbec místa předpis § 6 zákona o ochr. náj. a nastupuje zase obecný předpis § 1116 a) obč. zák., obmezený předpisy §§ 1 a 4 zák. o ochr. náj.

Čís. 10527.

Za platnosti smlouvy mezi republikou Československou a republikou Polskou čís. 5/1926 sb. z. a n. nesmějí československé soudy rozhodovati o rozvodu, rozluce a o neplatnosti manželství polských státních příslušníků. Stalo-li se přece tak, jest k návrhu československého ministerstva spravedlnosti vysloviti zmatečnost řízení podle § 42, druhý odstavec j. n.

(Rozh. ze dne 13. února 1931, N I 174/30).

Nejvyšší soud k návrhu ministerstva spravedlnosti vyslovil podle § 42, druhý odstavec, j. n. zmatečnost soudního řízení, provede-

ného u krajského soudu v Litoměřicích v mimosporné věci navrhovatelky Františky S-ové, proti odpůrci Cyrillu (Karlu) S-ovi o rozluku manželství, v němž bylo usnesením ze dne 7. dubna 1927 prohlášeno manželství zmíněných účastníků za rozloučené podle § 17 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 Sb. z. a n. z viny obou stran.

D ů v o d y:

Pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Litoměřicích ze dne 28. listopadu 1921 bylo manželství mezi Cyrilem (Karlem) S-em a Františkou S-ovou uzavřené dne 11. února 1907 ve farním chrámu v H. v okrese litoměřickém podle ritu římskokatolického, prohlášeno na manželčinu žalobu za rozvedené od stolu a lože z viny obou stran. Na žádost manželčinu bylo pak toto rozvedené manželství pravoplatným usnesením téhož krajského soudu ze dne 7. dubna 1927 prohlášeno z viny obou stran za rozloučené podle § 17 rozl. zák. Ani soud ani účastníci nedbali toho, že podle mimosporných spisů jsou manželé S-ovi domovskou obcí příslušni do obce K., okres J. v republice Polské, což jest v rozlukovém usnesení výslovně uvedeno, a že v době mezi rozvodem a rozlukou nabyla od 15. ledna 1926 působnosti smlouva mezi republikou Československou a republikou Polskou ze dne 6. března 1925, uveřejněná pod čís. 5/1926 Sb. z. a n., jejíž článek 7 čís. 1 ustanovuje: »Uznati o platnosti manželství, o rozluce nebo rozvodu od stolu a lože jsou výlučně příslušny úřady státu, jehož příslušníky jsou manželé v čase podání žaloby nebo žádosti«. Z tohoto doslovu jest také vidno, že není rozdílu mezi řízením sporným a mimosporným (»v čase podání žaloby nebo žádosti«). Plenárním usnesením nejvyššího soudu ze dne 28. prosince 1929 Pres 1093/29, uveřejněným pod čís. 9489 sb. n. s., bylo vysloveno, že za platnosti smlouvy mezi republikou Československou a republikou Polskou čís. 5/1926 Sb. z. a n. nesmějí československé soudy rozhodovati o rozvodu, rozluce a neplatnosti manželství polských státních příslušníků. Z toho jest zřejmo, že krajský soud v Litoměřicích provedl rozlukové řízení v právní věci, která jest mezistátní smlouvou odňata tuzemskému soudnictví (§ 42 první odstavec j. n. a čl. IX uv. zák. k j. n.) a že k tomu byly tuzemské soudy nezhojitelně nepřislušny. Tato vada vyšla najevo teprve po pravoplatně skončeném řízení, neboť nižší soudy si jí nevšímalý (§ 42 druhý odstavec) a není tu tudíž ve příčině důvodu zmatečnosti překážejícího a ještě závazného rozhodnutí buď téhož nebo jiného soudu (§ 42 třetí odstavec j. n.). Návrh na vyslovení zmatečnosti soudního řízení rozlukového (§ 42 druhý odstavec j. n.) učinilo na podnět ministerstva vnitra ministerstvo spravedlnosti, tudíž tuzemský nejvyšší správní úřad, do jehož oboru (justičního) tato věc náleží a jenž byl k návrhu oprávněn. Ježto jsou tu všechny zákonné předpoklady pro použití předpisu § 42 druhý odstavec j. n., bylo rozhodnuto, jak se stalo. Poznává se, že rozvodový rozsudek krajského soudu v Litoměřicích ze dne 28. listopadu 1921 a řízení jemu předcházející zůstávají nedotčeny.